

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Шаповал Олена Вікторівна, 1982 року народження, громадянка України**

освіта вища: у **2004 році** закінчила **Національну юридичну академію України імені Ярослава Мудрого** за спеціальністю «Правознавство» (диплом спеціаліста).

З вересня 2021 року по квітень 2025 року аспірантка заочної форми навчання **Національної академії внутрішніх справ**, виконала акредитовану освітньо-наукову програму **Національної академії внутрішніх справ**. Поновлена на заочну форму навчання в липні 2026 року.

На сьогоднішній день практикуючий адвокат.

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом **Національної академії внутрішніх справ** від «31» липня 2026 року № 981, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради -

Едуарда Соловійова, доктора юридичних наук, доцента, професора кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ;

Ольги Хахуцяк, кандидата юридичних наук, доцента, провідного наукового співробітника відділу організації наукової діяльності Національної академії внутрішніх справ;

Єлизавети Кузьмічової-Кисленко, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри кримінальної юстиції ННПП Національної академії внутрішніх справ.

Офіційних опонентів -

Олександра Старенького, доктора юридичних наук, доцента, головного наукового співробітника наукової лабораторії № 1 науково-організаційного центру Національної академії Служби безпеки України;

Максима Почтового, доктора юридичних наук, старшого дослідника, заступника директора Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

на засіданні «**25**» вересня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» **Шаповал Олені Вікторівні** на підставі публічного захисту дисертації «**Кримінальне провадження щодо адвоката з урахуванням практики Європейського суду з прав людини**» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в **Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ.**

Науковий керівник – **Ганна Степанова**, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація є одним із перших комплексних монографічних досліджень теоретичних, нормативно-правових і правозастосовних проблем кримінального провадження щодо адвоката з урахуванням практики Європейського суду з прав людини. До найбільш вагомих положень дослідження, які характеризують його новизну, належать такі:

вперше запропоновано комплексну концепцію кримінального провадження щодо адвоката як самостійного різновиду диференційованого кримінального провадження, яка, на відміну від існуючих наукових підходів, ґрунтується на поєднанні процесуальних гарантій, передбачених кримінальним процесуальним законодавством України, зі стандартами ЄСПЛ щодо забезпечення незалежності адвокатської діяльності, збереження адвокатської таємниці та ефективної реалізації права на захист;

вперше обґрунтовано необхідність доповнення КПК України ст. 52-1 «Участь представника органів адвокатського самоврядування у кримінальному провадженні щодо адвоката», якою пропонується встановити обов'язкову участь представника ради адвокатів регіону під час проведення обшуку, огляду, тимчасового доступу до речей і документів, а також інших процесуальних дій, пов'язаних із можливим втручанням в адвокатську діяльність. На відміну від чинного правового регулювання, запропоновані положення забезпечують реальний механізм запобігання порушенню гарантій адвокатської діяльності, мінімізують ризики розголошення адвокатської таємниці та узгоджують національне законодавство зі стандартами практики ЄСПЛ;

вперше сформовано систему критеріїв оцінки допустимості доказів, отриманих у кримінальному провадженні щодо адвоката, яка базується на комплексному врахуванні процесуального порядку їх одержання, дотримання гарантій адвокатської діяльності, забезпечення конфіденційності адвокатської таємниці, принципу пропорційності втручання у професійну діяльність адвоката та правових позицій Європейського суду з прав людини. На відміну від існуючих наукових підходів, запропонована система дозволяє здійснювати комплексну оцінку допустимості доказів не лише з позицій формального дотримання процесуальної форми, а й з урахуванням фактичного забезпечення професійних гарантій адвоката під час проведення процесуальних дій.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувачка має дев'ять наукових публікації за темою дисертації, серед яких п'ять статей – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук, чотири тези наукових доповідей на науково-практичних заходах. У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Шаповал О.В. Кримінальне провадження щодо адвоката: загальні положення застосування практики Європейського суду з прав людини. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. Випуск 3. С. 111-116. DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.3.49>;

2. Шаповал О.В. Актуальні питання забезпечення гарантій адвокатської діяльності під час проведення негласних (слідчих) розшукових дій стосовно захисника у кримінальному провадженні. *Юридичний науковий електронний журнал*. №7. 2025. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-7/48>;

3. Шаповал О.В. Огляд рішень Європейського суду з прав людини щодо правових особливостей проведення обшуків у адвокатів. *Юридичний науковий електронний журнал*. №2. 2025. С. 407-410. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/96>;

4. Шаповал О.В. Гарантії презумпції невинуватості щодо адвоката у кримінальному провадженні: правові підходи та судова практика. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 3. 2025. С. 439-441. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/104>;

5. Степанова Г.М., Шаповал О.В. Кримінальне провадження щодо адвокатів: проблеми правового регулювання та напрями вдосконалення. *Наукові перспективи*. №5 (71). 2026. С. 1766-1775. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-5\(71\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-5(71)).

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, доцент **Старенький Олександр Сергійович**, Національна академія Служби безпеки України, головний науковий співробітник наукової лабораторії № 1 науково-організаційного центру, виступив без зауважень.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, старший дослідник Почтовий Максим Миколайович, Дніпровський державний університет внутрішніх справ, заступник директора Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, виступив без зауважень.

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Хахуцяк Ольга Юріївна**, Національна академія внутрішніх справ, провідний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності, виступила без зауважень.

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Кузьмічова-Кисленко Єлизавета Володимирівна**, Національна академія внутрішніх справ, доцент кафедри кримінальної юстиції ННППІ, виступила без зауважень.

Голова ради – доктор юридичних наук, доцент **Соловійов Едуард Петрович**, Національна академія внутрішніх справ, професор кафедри кримінального процесу, виступив без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,
«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Шаповал Олені Вікторівні** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Едуард СОЛОВЙОВ

Едуард Соловйов
Голова разової спеціалізованої вченої ради
ВІДАЛЕННЯ РОБОТИ З
ПОСТІЙНИМ СКЛАДОМ ВІДАТЛУ
КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Михайло
